

## VARUH OTROKOVIH DOLŽNOSTI

*Marko Juhant*

Minuli četrtek je v našem vrtcu, v okviru programa LAS predaval Marko Juhant. Kot poklicni vzgojitelj za otroke z motnjami vedenja je specialist za obnašanje.

Skupaj s Simono Levč sta pred kratkim na podlagi slovenske vzgojne prakse napisala knjigo Varuh otrokovih dolžnosti, ki bo staršem v pomoč, da bodo spet lažje zadihali. Prepričana sta, da nas generacija zdolgočasnih in razvajenih najstnikov pelje v pogubo, vzrok pa je po njunem mnenju v prevelikem poudarjanju otrokovih pravic. Njegovo predavanje me je kot strokovno delavko in predvsem kot mamo zelo navdušilo. V članku sem povzela nekaj njegovih besed, ki so se mi najbolj vtisnile v spomin.

Kot mama se večkrat sprašujem: Sem dovolj dosledna pri vzgoji? Delam prav in res v dobro mojih otrok? Sem na pravi poti? Zakaj, kljub praksi, ki jo imam in ljubezni, še vedno dvomim. Kakšna bosta moja otroka ko odrasteta? Ju bom vzgojila v odgovorna in samostojna človeka? Ali bosta pri 30-ih še vedno na mojih plečih, kot se to dandanes vse pogosteje dogaja?

Na predavanju sem dobila mnogo nasvetov, ki jih je Marko Juhant zelo dobro ponazoril s primeri. Predavanje je začel z željami današnjih staršev. Vsi želimo svojim otrokom zdravja, uspešnosti in sreče. Tudi sama sem se našla v tem. Kaj pa so nam želele naše mame? Zdravja, delavnosti in poštenosti! Otroke moramo naučiti odgovornosti in ne misliti namesto njih. Če zunaj dežuje, naj to vidi otrok sam in ne opozarjamo ga, še preden gre ven, da vzame dežnik. Ne opominjamo po nepotrebnem, raje opazujemo. Tudi zvečer pred spanjem storimo enako: »Pripravi se za spanje.« Naj otrok sam pride do tega, da si mora umiti tudi zobe, obleči pižamo...

Otroke vzgajamo in ne žrtvujemo sebe! Ne uresničujemo jim vedno prve želje, da ne postanejo na koncu brezobzirni. Oni so tisti, ki bodo skrbeli v katerem domu upokojencev bomo končali in koliko fizioterapevtov bomo imeli na stara leta.

Zaupajmo strokovnim delavcem in se postavimo na pravo stran za vašega otroka in ta stran je stran vzgojiteljev, učiteljev. Najstnika na nepravi poti so vprašali: »Zakaj se tvoj čoln že pri 15-ih letih potaplja?« »Ker so bili vedno vsi na moji strani!«

Za zaščito svojih otrok smo pripravljeni iti čez vse meje – treba pa je presoditi, kdaj je to res potrebno. Kakršne delovne navade bomo dali otroku sedaj, takšna bo njegova dediščina, ne premoženje, ki ga bo dobil. 5-letniku dajmo pravo delo. Ne opravljajmo ga namesto njega. Dovolite mu, da opravi sam in si s tem pridobi vaše zaupanje - tega si najbolj želi. **Ocenjujte delo in ne otroka.** Otrok za svoje opravljeno delo ne potrebuje daril, če rečemo da je delo dobro opravljeno. **Če nekaj opravi sam, je vredno veliko več.**

Ne vpijete na otroka. Kadar nič ne učinkuje več, vpijemo na otroka... napaka! Vpijemo samo v primeru nevarnosti in samo »NE!« Postavite se v dogodek v službi, ko bi šef vpil na vas, verjetno si boste mislili, da ima slab dan ali kako je prišel do svojega položaja na tak način. Sigurno pa ne bomo premišljevali, kaj vse je rekel, ko je vpil. Vi ste otrokov šef! Grob način odnosa do otroka se prenese najprej na sestre in brate, babice, dedke, starše in kasneje na družbo.

**Motnja današnjih otrok je slaba slušna pozornost.** Vse preveč je signalov že od rojstva naprej, že skoraj vse igračke za dojenčke so zvočne – zvočno onesnaženje. Za primer si spremenite zvonjenje na svojem telefonu in sploh ga ne boste slišali, ko bo zvonil.

Izsiljevanje=motiviranje. Če je za vas pomembno, da ima otrok obute copate, naj jih obuje. Kljub trmi in joku. Zahtevajte samo 3-4 stvari v enem dnevu in te izpeljite do konca – doslednost! Kadar otrok zavija z očmi, ste na pravi poti, ker je zaradi vaše doslednosti to že pričakoval.

Kadar se otroku polomi neka stvar, igrača, skupaj rešita problem na način, da mu postavljate vprašanja na K (kaj boš pa sedaj, kako, kdaj). Tako bosta skupaj naredila načrt in izničila problem. Ne sprašujte ga, zakaj in ne kradite problemov otroku. Naučite otroka, da se stvari popravijo, ne zavržejo. Lahko se zgodi, da bo enako naredil tudi s partnerskimi odnosi kasneje v življenju.

**Otroku dajte pravo izbiro. Ne vprašanj z odgovori DA in NE. Meje so tisto, kar je dovoljeno, ne komplicirajte. Ko otrok odrašča, samo razširite meje.**

**Otroku povejte, da ga imate radi, ker mu to ni samoumevno in samo ljubkovanje ni dovolj. Noben dan se otroku ne konča lepše kot v objemu staršev, ki mu z besedami povesta, da ga imata rada.**

Literatura in vira:

• Juhant, M., Levč, S., 2011. Varuh otrokovih dolžnosti. Ljubljana, ČMRLJ, 181 str.

• Juhant, M., 2013. Da bo otrok znal reči ne (osebni vir, 14. 2. 2013). Kranj.

---

**strokovna delavka, Maja Ogris**